

**Așezarea de secol IV. p.Chr.
de la Chilieni, j. Covasna
(campania 1991).
Raport preliminar**

(Rezumat)

Cercetările întreprinse în 1991 au permis dezvelirea parțială a unei locuințe, descoperirea sub nivelul de cultură de secol IV. p.Chr. a unui bogat material ceramic, ce se încadrează perioadei secolelor I a.Chr. – I p.Chr. Alături de materialul ceramic caracteristic secolului IV p.Chr. au fost descoperite și obiecte din fier, argint și bronz din aceeași perioadă: cataramă și lame de cuțit din fier, inel din argint și o fibulă din bronz.

*

Cercetarea sistematică a așezării, începută încă din 1987, a fost continuată și în cursul anului 1991, urmărindu-se salvarea vestigiilor din și de pe malul terasei Oltului, supusă unei eroziuni continue. În această campanie s-a lărgit cu 7,30 m C.5 trasată în 1990, iar din capătul nordic al șanțului I/1990, s-a trasat în continuare un șanț având dimensiunile de 16 x 1,10 m. La extremitatea sudică a C.5 extinse s-a trasat și deschis C.1/1991, având dimensiunile de 7,80 x 1,60 x 8,07 x 3,10 m. Totodată, la 8,90 m de C.5/1990, s-a deschis pe malul terasei C.2/1991, având dimensiunile de 10,35 x 8,40 x 2,00 x 4,00 m, în care în apropierea rupturii malului s-au surprins resturile unei locuințe L.1/1991. Din locuință s-a păstrat doar latura estică, cu o singură groapă de par, lungimea laturii fiind de cca. 3 m, restul fiind distrusă de lucrările de excavație de la fosta carieră de nisip.

Ca și în 1990, sub nivelul de cultură aparținând secolului IV p.Chr., în speță în cazul de față sub locuință, s-au descoperit vestigii con-

stând în principal din material ceramic, ce se încadrează perioadei secolelor I a.Chr – I p.Chr, ceea ce ne face să afirmăm că la Chilieni există o suprapunere de așezări pentru perioadele avute în discuție. Această afirmație este întărită și de descoperirea în 1990, în imediata apropiere a cercetărilor din 1991, a unui denar roman emis de Antonius.

În privința materialului ceramic descoperit, acesta este fragmentar, aparținând unor vase lucrate cu mâna și la roată, de culoare neagră, cenușie ori roșie, fiind vase de provizii, unele de tip „Kräusengefäß”, borcane sau boluri.

Alături de materialul ceramic s-au mai descoperit și obiecte din fier, argint și bronz, după cum urmează¹:

1. O cataramă din fier, cu corpul puțin oval, prevăzută cu spin, având diametrul de 3,0 cm. Cataramă asemănătoare s-a descoperit în mormântul nr. 67 de la Sântana de Mureș².

2. Două fragmente de lame de cuțit din fier, având dimensiunile de: 5,4 cm; 4,3 cm.

3. Un inel din argint, cu capetele suprapuse, având diametrul de 2,0 cm. Inele asemănătoare, dar cu capetele răsucite³, ori apropiate⁴, s-au descoperit la Sântana de Mureș (mormintele 47 și 63) și la Füzesabony în Ungaria.

4. O fibulă din bronz, cu piciorul întors pe dedesubt (Fibeln mit ungeschlagenem Fuß), având lungimea păstrată de 3,0 cm. Fibule asemănătoare s-au descoperit la Sântana de Mureș, în mormântul nr. 48⁵ și în necropolele de secol IV p.Chr., în Muntenia⁶.

La acestea se mai adaugă și două obiecte din ceramică, constând dintr-o fusaiolă fragmentară și o mărgea având diametrul de 2,1 cm.

Note

1. Piesețe din metal constituie obiectul unei analize în articolul: **Obiecte din metal și os descoperite în complexul arheologic de la Chilieni, jud. Covasna**, din prezentul anuar
2. KOVÁCS István, **A marosszentannai népvándorlaskori temető**, Dolgozatok, 3, 1912, Kolozsvár, p. 318
3. Ibidem, p. 299
4. SZABÓ J. József, **Késő római kori – kora népvándorlaskori sír és települészet Füzesabony határában**. In: AGRIA, XXV–XXVI, Eger, 1989–1990, p. 176
5. KOVÁCS István, **op. cit.**, p. 299
6. MITREA, Bucur; PREDĂ, Constantin, **Necropole din secolul al IV-lea e.n. în Muntenia**, Ed. Academiei, 1966, București, p. 207, fig. 10

Régészeti kutatások 1991-ben, a Kr.u. 4. századi kilyéni településen (Kivonat)

Az 1991-ben végrehajtott régészeti kutatások részben feltártak egy 4. századi felszíni lakást, valamint az ez alatt található Kr.e. 1. – Kr.u. 1. századi, gazdag kerámiaanyagot tartalmazó településréteget. A 4. századi anyagban a kerámián kívül a felszínre került egy övcsat, két vaskés töredéke, valamint egy ezüstgyűrű.

Archaeological Research Concerning the 4th Century A.D. Settlement at Chilieni (Kilyén), Covasna County. The Campaign of 1991 (Abstract)

The archaeological research-work from 1991 partly brought to light a surface dwelling from the 4th century as well as a settlement-level of pottery material between the 1st century B.C. and the 1st century A.D. Beside the pottery material of the 4th century, a buckle, two knife fragments, as well as a silver ring were also found.

